

۱۰ سرباز ارتش در پی حمله طالبان بر یک پاسگاه ارتش در هلمند کشته شدند

قول اردوی ۲۱۵ میوند در هلمند تأیید کرده است که در نتیجه حمله جنگجویان گروه طالبان بر یک پاسگاه ارتش در این ولایت ده سرباز ارتش کشته شده‌اند. این حمله با انفجار یک ماین آغاز شده است. این قول اردو در اعلامیه‌ای گفته است که این حمله حوالی ساعت ۴:۳۰ صبح دیروز (شنبه، ۷ جدی) بر یک پاسگاه ارتش در ولسوالی سنگین هلمند صورت گرفته است. به نقل از اعلامیه، در این حمله چهار سرباز دیگر زخمی شده‌اند.

به نقل از اطلاعات روز؛ عمر زواک، سخن‌گوی والی هلمند گفته است، که این حمله شب گذشته بر یک پاسگاه ارتش در ساحه‌ی «چرخکان» ولسوالی سنگین صورت گرفته است. گروه طالبان مسئولیت این حمله را به عهده گرفته است. این گروه در اعلامیه‌ای ادعا کرده است که در این حمله بیش از ۲۰ سرباز ارتش کشته شده‌اند. ولایت هلمند در جنوب کشور یکی از ولایات ناامن به حساب می‌آید. جنگ‌جویان گروه طالبان در بخش‌هایی این ولایت حضور و فعالیت تروریستی دارند.

وال استریت ژورنال: رهبری طالبان روی آتش‌بس یک‌هفته‌ای به توافق رسیده است

روزنامه‌ی وال استریت ژورنال، گزارش داده است، که رهبری طالبان، از آتش‌بس یک‌هفته‌ای حمایت می‌کند. این روزنامه‌ی امریکایی، به نقل از یک منبع، نگاشته است که شورای رهبری طالبان در کویته‌ی پاکستان، روی برقراری آتش‌بس یک‌هفته‌ای به توافق رسیده است. در این گزارش، به نقل از مقام‌های افغان و امریکایی، آمده است که پیش از این، زلمی خلیل‌زاد، نماینده‌ی ویژه‌ی وزارت خارجه‌ی امریکا در امور صلح افغانستان، از گروه طالبان خواسته بود که پیش از امضای هرگونه توافق، باید آتش‌بس ده روزه‌ای را اعلام کند.

بر اساس این گزارش، روز چهارشنبه‌ی هفته‌ی گذشته (۴ جدی) رهبران طالبان در نشستی که ملا هبث‌الله، رهبر این گروه نیز حضور داشته، به توافق رسیده‌اند که آتش‌بس هفت‌روزه‌ای را اعلام کنند. گروه طالبان، تا کنون به‌گونه‌ی رسمی این موضوع را تأیید نکرده است. پیش از این، زلمی خلیل‌زاد، در گفت‌وگوهای صلح با نمایندگان طالبان، توقف ایجاد کرد و گفت که این وقفه، فرصت کوتاهی است تا رهبری طالبان، در مورد آتش‌بس و گفت‌وگوهای بین‌الافغانی، با هم مشوره کنند.

این در حالی است که پیش از این، سهیل شاهین، سخن‌گوی دفتر سیاسی طالبان در قطر، گفته بود که آتش‌بس با دولت افغانستان، زمانی برقرار می‌شود که گفت‌وگوهای بین‌الافغانی برگزار و توافقی نیز به دست آید. او افزوده بود که تا آن زمان، آتش‌بس تنها با امریکا برقرار خواهد شد. با این حال، رئیس‌جمهور غنی، اخیراً در دیدار با زلمی خلیل‌زاد، تأکید کرده است که برای تأمین صلح در افغانستان، باید آتش‌بس برقرار شود. آقای غنی، پیش از این، بارها گفت‌وگوهای بین‌الافغانی را تنها راه پایان جنگ در افغانستان خوانده است. از سوی هم، گروه طالبان چندی پیش اعلام کرد که گفت‌وگوهای بین‌الافغانی، پس از امضای توافق‌نامه‌ی خروج کامل نیروهای امریکایی از افغانستان، آغاز خواهد شد.

در ننگرهار آموزگاران و دانش‌آموزانی به مکتب رفته می‌توانند که در جیب‌شان پول افغانی باشد

دفتر مطبوعاتی والی ننگرهار اعلام کرده است که آموزگاران و دانش‌آموزانی می‌توانند به مکتب بروند که در جیب‌شان تنها پول افغانی باشد. در اعلامیه‌ی دفتر والی ننگرهار که دیروز (شنبه، ۷ جدی) منتشر شده، آمده است که این فیصله از سوی ریاست معارف این ولایت صادر شده است. در اعلامیه آمده است: «بر اساس فیصله‌ی اداره‌ی ریاست معارف ننگرهار، تنها به آن‌عده آموزگاران و دانش‌آموزانی اجازه‌ی رفتن به مکتب داده می‌شود که در جیب‌شان تنها پول افغانی باشد.»

این در حالی است که در هفته‌های اخیر داد و ستد با پول کلدلار در شماری از ولایت‌های جنوبی، شرقی و جنوب‌شرقی کشور ممنوع شده است. آخرین اداره‌ی محلی ننگرهار به‌منظور ترویج پول افغانی بیش از ۲۰۰ میلیون افغانی را به بازارهای این کشور توزیع کرده است. در ولایت غزنی نیز مسئولان محلی اعلام کرده‌اند که نزدیک به ۶۰ دکان به دلیل ادامه‌ی خرید و فروش با پول کلدلار «مهر و لاک» شده است.

سازمان ملل، میانمار را به دلیل نقض حقوق مسلمانان روهینگیا محکوم کرد

به‌نقل از یورونیوز؛ مجمع عمومی سازمان ملل متحد روز جمعه ۲۷ دسامبر با تصویب قطعنامه‌ای موارد متعدد نقض حقوق بشر علیه مسلمانان روهینگیا و سایر اقلیت‌ها در میانمار را محکوم کرد. این قطعنامه دستگیری‌های خودسرانه، شکنجه، تجاوز و مرگ در زندان‌های میانمار را بعنوان موارد نقض حقوق بشر برشمرد. مجمع عمومی با ۱۳۴ رای موافق، ۹ رای مخالف و ۲۸ رای ممتنع این قطعنامه را تصویب کرد و از دولت میانمار خواست که اقدامات فوری و اضطراری را برای مقابله با نفرت‌پراکنی علیه مسلمانان روهینگیا و سایر اقلیت‌ها در ایالت‌های راخین، کاچین و شان در دستور کار خود قرار دهد.

این قطعنامه هم‌چنین خواستار پایان فوری جنگ و خصومت در میانمار شده است و از دولت میانمار خواسته است وضعیت «بی‌تابیتی» را برای جمعیت بزرگی از اقلیت روهینگیا پایان دهد، تبعیض سیستماتیک و نهادی علیه اقلیت‌ها را کنار بگذارد. اردوگاه‌های مردم روهینگیا و سایر آوارگان در ایالت راخین را برچیند و شرایط لازم را برای بازگشت داوطلبانه پناهندگان روهینگیا که به بنگلادش گریخته‌اند فراهم کند. قطعنامه‌های مجمع عمومی سازمان ملل متحد از نظر قانونی الزام‌آور نیستند اما بازتاب دهنده افکار و دغدغه‌های جهانی به شمار می‌روند. اکثریت بودایی‌های میانمار سال‌هاست که اقلیت قومی روهینگیا را «بنگالی»‌هایی می‌دانند که از بنگلادش به میانمار آمده‌اند حتی اگر خانواده‌هایشان برای چندین نسل در میانمار زندگی کرده باشند.

آغاز دسته‌بندی شکایات در کمیسیون شکایات انتخاباتی؛ آیا انتخابات به مسیر اصلی‌اش بر می‌گردد؟

صفحه ۲

وزارت معارف برای اصلاح ساختار و بازتعریف وظایف اساسی این وزارت، سمپوزیم برگزار می‌کند

چارچوب و بدنه‌ی تشکیلاتی وزارت معارف و ارتقای تربیه‌های معلم، چگونگی مدیریت نشر و توزیع کتب، چگونگی مدیریت نصاب تعلیمی نیز بحث می‌شود.

وزارت معارف گفته، قبل از برگزاری این سمپوزیم، نمایندگان ادارت یاد شده در چارچوب شش گروه کاری (ساختار و وظایف، نصاب و تربیه‌ی معلم، سیستم‌ها، اصلاحات مالی، تعلیمات اسلامی، تعلیمات عمومی و سوادآموزی) جلسات منظم برگزار کرده و به رأی‌زنی پرداخته‌اند. در این سمپوزیم دیدگاه‌ها و نظرات تمامی اشتراک‌کنندگان از سوی کارگروه‌ها جمع‌آوری شده و در پرتو آن روی تغییر ساختار و وظایف معارف تصمیم گرفته خواهد شد.

این در حالی است که در حال حاضر، ساختار و وظایف وزارت معارف و نصاب تعلیمی مکاتب کشور مورد قبول کارشناسان تعلیم و تربیه نیست، زیرا فلسفه‌ی تعلیم و تربیه این وزارت دانش‌آموزان را برای رسیدن به مقطع تحصیلی دانشگاه به گونه‌ی معیاری آماده‌نمی‌سازد.

علمی، اصلاح و بازتعریف وظایف اساسی و حمایتی وزارت معارف با توجه به معیارهای تجارب منطقه‌ای و جهانی جهت بلند بردن کیفیت تعلیم و تربیه و سطح یادگیری شاگردان، تعریف مدل خدماتی وزارت معارف برای تعلیم و تربیت، بهبود عرضه‌ی خدمات تعلیمی و تربیتی، متوازن‌سازی معارف و غیرمرکزی‌سازی صلاحیت‌ها و مسوولیت‌ها جهت بهبود و تسریع اجراءات در سطح ولایات، ولسوالی‌ها و مکاتب گفته شده است.

در اعلامیه آمده است، که در این گردهمایی علمی موضوعات مهمی مانند «شناسایی و بازتعریف وظایف اساسی وزارت معارف، تعریف وظایف مدیریتی در سطح مکتب، ولسوالی، ولایت و ادارت مرکزی؛ تفویض صلاحیت از مرکز به ولایات و تعیین وظایف رهبری، پالیسی و نظارتی وزارت معارف» مورد بحث قرار می‌گیرد.

گفته شده در مورد ترسیم ساختار تشکیلاتی وزارت معارف از مرکز الی مکتب، جایگاه تعلیمات اسلامی، سوادآموزی و تربیه‌ی معلم در

صدای مردم افغانستان: وزارت معارف کشور اعلام کرده است، که به هدف ایجاد اصلاحات شاگردمحور در ساختار و بازتعریف وظایف اساسی و حمایتی این وزارت، سمپوزیم برگزار می‌کند.

این وزارت با نشر اعلامیه‌ای گفته است، که این نشست علمی در هفته‌ی سوم ماه جدی سال روان خورشیدی برای مدت سه‌روز در کابل برگزار می‌شود و نمایندگان ادارات (معارف، اداره‌ی امور ریاست‌جمهوری، کمیسیون اصلاحات اداری و خدمات ملکی، نمایندگان نهادهای جامعه‌ی مدنی، متخصصان تعلیم و تربیه، نمایندگان وزارت‌های تحصیلات‌عالی، مالیه، انکشاف‌دهات، امور زنان، کار و امور اجتماعی، مخابرات، وزارت مهاجران و عودت‌کننده‌ها، نمایندگان قوم کوچی، نمایندگان شوراهای مکتب، علمای دین، شرکای انکشافی وزارت معارف، مدیران و معلمان مکاتب و دانش‌آموزان نخبه و والدین) در آن شرکت خواهند کرد.

هدف از برگزاری این گردهمایی

از پروسه‌ی صلح چه می‌خواهیم و با استقرار آن به چه باید برسیم؟

صفحه ۲

«عبدالخالق؛

اشک بزرگ‌تر از چشم تاریخ»

صفحه ۲

ذوق‌زدگی يك نامزد

ریاست‌جمهوری؛ چرا محمد اشرف غنی رفتار پیروزمندانه دارد؟

صفحه ۲

دوقزدگی يك نامزد ریاست‌جمهوری؛ چرا محمد اشرف غنی رفتار پیروزمندانه دارد؟

یکشنبه‌ی هفته‌ی گذشته (۱ جدی)، کمیسیون مستقل انتخابات پس از نزدیک به سه ماه، نتیجه‌ی ابتدایی انتخابات ریاست‌جمهوری را اعلام کرد. براساس آمار ارائه‌شده از سوی این کمیسیون، آقای غنی با کسب ۵۰٫۶۴ فیصد آرا از مجموع آرای مدار اعتبار، در نتیجه‌ی ابتدایی انتخابات برنده شناخته شده است. ساعاتی پس از اعلام شدن نتیجه‌ی ابتدایی انتخابات، کمیسیون شکایات انتخاباتی اعلام کرد، که تمامی کاندیدان سه‌روز فرصت دارند، شکایات‌شان را با ارائه‌ی اسناد و مدارک مستند به این کمیسیون ثبت کنند، تا این نهاد، که نقش محکمه‌ی انتخاباتی را دارد، به تمامی این شکایات رسیدگی و نتیجه‌ی نهایی انتخابات را اعلام نماید.

از زمان اعلام شدن نتیجه‌ی ابتدایی انتخابات، اکنون هفت‌روز می‌گذرد. فرصت درج شکایات به پایان رسیده و کمیسیون شکایات انتخاباتی در حال بررسی شکایات و رسیدگی به تخلفات انتخاباتی است. براساس قانون انتخابات، پس از ختم بررسی‌های کمیسیون شکایات، نتیجه‌ی نهایی انتخابات اعلام خواهد شد و پس از آن از میان نامزدان، هر کاندیدی که ۵۰ بر علاوه‌ی یک فیصد آرا را به دست آورد، برنده‌ی انتخابات است و برای یک دوره‌ی پنج‌ساله به حیث رئیس‌جمهور جمهوری اسلامی افغانستان تعیین خواهد شد. با توضیحات بالا این نتیجه به دست می‌آید، که هنوز نتیجه‌ی نهایی انتخابات ریاست‌جمهوری اعلام نشده و سرنوشت انتخابات ریاست‌جمهوری هم‌چنان نامشخص است.

این درحالی است، که پس از همگانی شدن نتیجه‌ی ابتدایی از سوی کمیسیون مستقل انتخابات، واکنش‌ها در دسته‌ی انتخاباتی دولت‌ساز به رهبری محمد اشرف غنی، عجیب و قابل مکت است. این تیم، در شام‌گاه یکشنبه، محفل عجبی را در قصر سلام‌خانه‌ی ارگ برگزار کرد. در این محفل، هواداران دسته‌ی انتخاباتی دولت‌ساز به پای سخنان پیروزمندانه‌ی آقای غنی نشستند و بار بار برای او کف زدند. محمد اشرف غنی نیز، در سخنان‌اش سراسر اکتوادی پیروزی در انتخابات ریاست‌جمهوری داشت و از جایگاه رئیس‌جمهور منتخب افغانستان با مخاطبان و هوادارانش صحبت کرد. او در بخشی از سخنرانی‌اش مخالفان سیاسی و انتخاباتی‌اش را مخاطب قرار داد و با لحن تهدیدآمیز به آدرس آنان سخن گفت. هم‌چنان، آقای غنی در بخشی دیگر از سخنانش بر تشکیل دولت آینده با اشتراک اقشار مختلف مردم افغانستان تأکید کرد و دولت آینده را متعهد به منافع ملی و خواست‌های مردم دانست.

پس از آن برنامه، ماجرای تماس تلفنی نازندرا مودی، نخست‌وزیر هند با محمد اشرف غنی خیرساز شد. ماجرا از این قرار بود، که آقای مودی طی مکالمه‌ی تلفنی برگزاری موفقانه‌ی انتخابات و اعلام نتیجه‌ی ابتدایی آن را به غنی تبریک گفته بود. اما آقای غنی با نشر توییتی مدعی شده بود، که نازندرا مودی پیروزی او را در انتخابات ریاست‌جمهوری افغانستان تبریک گفته است. پس از آن آقای مودی با نشر پیامی در صفحه‌ی توئیترش، سخنان آقای غنی را اصلاح کرد و توضیح داد که او در تماس تلفنی که با محمد اشرف غنی داشته، تنها برگزاری انتخابات و اعلام نتیجه‌ی ابتدایی آن را تبریک گفته است. خلاصه این‌که با دیدن رفتارها و ادعاهای محمد اشرف غنی پس از اعلام شدن نتیجه‌ی ابتدایی انتخابات، او را کسی می‌بینیم که رئیس‌جمهور منتخب افغانستان است و برنده‌ی اولی و نهایی انتخابات ریاست‌جمهوری ششم میزان. آقای غنی در تلاش است، تا برای کسب مشروعیت، در بُعد داخلی از خود رفتار پیروزمندانه نشان دهد و در بُعد خارجی به شکل شتاب‌زده و حتا دروغین تأییدی بیرونی را برجسته سازد.

این درحالی است، که تازه نتیجه‌ی ابتدایی انتخابات اعلام شده و نتیجه‌ی نهایی آن نامشخص است. معلوم نیست که پس از بررسی‌های کمیسیون شکایات انتخاباتی و رسیدگی به تقلب و تخلفات انتخاباتی و تفکیک آرای تقلبی از آرای پاک و واقعی، نتیجه‌ی انتخابات به کدام سو می‌رود. احتمال این‌که انتخابات به‌دور دوم برود بالا است. در چنین یک‌وضعیتی پرسش اساسی این است، که آقای غنی با نمایش رفتار پیروزمندانه می‌خواهد چه‌چیزی را ثابت کند؟

آغاز دسته‌بندی شکایت‌ها در کمیسیون شکایات انتخاباتی؛ آیا انتخابات به مسیر اصلی‌اش بر می‌گردد؟

| امیرپناهیان |

در قانون اساسی افغانستان دو نهاد شبه‌قضایی وجود دارد. اولین نهاد، کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی است، که وظیفه‌ی اصلی آن رسیدگی به دعاوی انتخاباتی و صدور فیصله مبنی بر حل اختلاف‌های انتخاباتی میان شرکای انتخابات و سایر طرف‌های دخیل در این پروسه می‌باشد. دومین نهاد، دادگاه غیردایمی، قوای امنیتی و دفاعی است، که براساس قانون اساسی بر مبنای ضرورت ایجاد و پس از صدور فیصله، ملغی می‌گردد.

می‌باشد. دومین نهاد، دادگاه غیردایمی، قوای امنیتی و دفاعی است، که براساس قانون اساسی بر مبنای ضرورت ایجاد و پس از صدور فیصله، ملغی می‌گردد. قانون انتخابات به‌صورت رسمی و با مفاهیم حقوقی اذعان می‌کند، که کمیسیون شکایات انتخاباتی حکم محکمه‌ی انتخاباتی را داشته و باید به گونه‌ی محکمه‌ی عادل و قانونی عمل نماید. زبان و ادبیات قانون انتخابات در مورد کمیسیون رسیدگی به شکایات انتخاباتی بسیار واضح و شفاف بوده و هیچ ابهام حقوقی در آن وجود ندارد. بنا بر این کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی ملزم است، تا در روشنایی قانون انتخابات، لویج و طرز‌العمل‌های انتخاباتی، شکایت‌های ثبت‌شده را بررسی نموده و نتایج بررسی‌شان را با کمیسیون مستقل انتخابات، جهت اعلان نتایج نهایی ارسال و شریک سازد.

به نظر می‌رسد که کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی در این مرحله‌ی حساس بهتر است، بیشتر از هر چیزی دیگر به قانون انتخابات و سایر قوانین مرتبط تمکین نماید. زیرا تجربه نشان داده است، که افراد یا نهادهای که از قانون چشم پوشی نموده، سرنوشت مبهمی را در پی داشته‌اند. با این حال بهتر است کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی به موارد زیر به‌عنوان چارچوب‌های حقوقی موضوع توجه جدی نماید.

۱- تمکین و مطابقت از قانون انتخابات، لویج، طرز‌العمل‌ها و روحیه‌ی قانون اساسی کشور: کمیسیون شکایات انتخاباتی در شرایط کنونی تنها می‌تواند، براساس قانون عمل و فیصله صادر نماید. زیرا پروسه‌ی انتخابات با خلاها و پیچیدگی‌های زیادی روبه‌رو گردیده است و کم‌ترین بی‌توجهی قانونی می‌تواند بستر این خلاها را بیشتر نموده و زمینه را برای بحران فراگیر ملی فراهم سازد.

۲- کمیسیون شکایات انتخاباتی براساس قانون مکلف است، تا زمینه‌ی حضور ناظران دسته‌های انتخاباتی را فراهم ساخته و در حضور آنان به شکایت‌های ثبت‌شده رسیدگی کند. بررسی و تفتیش همه‌جانبه‌ی شکایت‌های انتخاباتی می‌تواند، روزنه‌ی امید برای استقرار دموکراسی و تقویت مردم‌سالاری در کشور باشد. ثبت شکایت‌ها بخشی از مکلفیتی است، که دسته‌های انتخاباتی آن را انجام دادند اما بخش عمده از روند رسیدگی و اعلان نتایج نهایی انتخابات، بررسی همه‌جانبه و قانونی این شکایت‌ها توسط کمیسیون شکایات انتخاباتی می‌باشد.

براساس قانون انتخابات می‌باشد. اما سرور دانش، معاون دوم دسته‌ی انتخاباتی دولت‌ساز تأکید می‌کند، که تمام طرف‌های انتخاباتی باید قاعده‌ی بازی را رعایت نموده و به استقلال کمیسیون‌های انتخاباتی حرمت بگذارند. او که در یک نشست سیاسی در کابل صحبت می‌کرد، از تمام طرف‌ها خواست تا با حوصله‌مندی تمام به فیصله‌های قانونی کمیسیون‌های انتخاباتی احترام گذاشته و اجازه دهند همه‌ی مسایل انتخابات از طریق مجاری قانونی خود به نتیجه برسد و کشور از حالت ابهام و سردرگمی نجات یابد.

هم‌زمان با آغاز دسته‌بندی شکایت‌ها، زهره بیان شینواری، رئیس کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی می‌گوید، که آمار شکایت‌های رسیده به این نهاد بلند است. او می‌افزاید: «کمیسیون‌های ولایتی شکایات مکلف هستند، که در خلال پانزده‌روز کاری بعد از ختم زمان ثبت و درج شکایت‌ها و اعتراضات، نتایج بررسی‌های خویش را نهایی و نشر نمایند». اعضای کمیسیون‌های انتخاباتی تأکید می‌کنند که تمامی این شکایت‌ها در دفتر مرکزی کمیسیون شکایات انتخاباتی کابل ثبت شده‌اند و بخش بیشتر شکایت‌ها در باره‌ی چگونگی برگزاری انتخابات در کابل و ننگرهار می‌باشد. در همین حال دین محمد عظیمی، معاون کمیسیون شکایات انتخاباتی تصریح می‌کند، که این کمیسیون متعهد به اجرای قانون، لویج و طرز‌العمل‌های انتخاباتی بوده و تمامی تصامیم خویش را بر مبنای قانون علنی خواهد ساخت. اعضای کمیسیون رسیدگی به شکایت‌های انتخاباتی می‌گویند، که آنان در تلاش اند تا در مدت ۳۶ روز دیگر به شکایت‌های ثبت‌شده رسیدگی شود.

با این حال اما شماری از کارشناسان امور انتخابات و برخی از نهادهای ناظر انتخاباتی نسبت به استقلال کمیسیون شکایات انتخاباتی تردید داشته و تأکید می‌کنند، که باید این نهاد بر مبنای قانون عمل نموده و تحت فشار هیچ دسته‌ی انتخاباتی یا حلقات دیگر قرار نگیرد. کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی براساس قانون اساسی و قانون انتخابات مکلف است، تا به شکایت‌های ثبت‌شده رسیدگی نماید.

در قانون اساسی افغانستان دو نهاد شبه‌قضایی وجود دارد. اولین نهاد، کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی است، که وظیفه‌ی اصلی آن رسیدگی به دعاوی انتخاباتی و صدور فیصله مبنی بر حل اختلاف‌های انتخاباتی میان شرکای انتخابات و سایر طرف‌های دخیل در این پروسه

دربروز (شنبه، ۷ جدی) کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی از آغاز روند دسته‌بندی شکایت‌های انتخاباتی توسط این نهاد خبر داد. مسوولان در این کمیسیون تأکید کردند، که تمام پروسه‌ی دسته‌بندی شکایت‌ها براساس لویج و طرز‌العمل‌های انتخاباتی در زمان تعیین‌شده‌ی آن انجام می‌شود. قطب‌الدین رویدار، کمیشنر کمیسیون مستقل انتخابات تأکید کرد، که ۲۳ ولایت از مجموع ۳۴ ولایت دارای برگه‌ی شکایت بوده و ۱۱ ولایت دیگر هیچ شکایتی ندارند. به گفته‌ی این عضو کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی، رهبری این کمیسیون در تلاش است تا با بی‌طرفی کامل روند بررسی شکایت‌های انتخاباتی را مدیریت نموده و آن را با کمیسیون مستقل انتخابات شریک سازد.

این در حالی است، که روند ثبت شکایت‌ها در کمیسیون مستقل انتخابات دوشنبه‌ی هفته‌ی گذشته (۲ جدی) آغاز شده و به مدت سه‌روز ادامه یافت. در این مدت براساس گزارش‌های منتشرشده، تیم ثبات و همگرایی به رهبری عبدالله عبدالله، نزدیک به هشت‌هزار شکایت، تیم دولت‌ساز به رهبری محمد اشرف غنی، نزدیک به چهار هزار شکایت، تیم صلح و عدالت اسلامی به رهبری گلبدین حکمتیار چهار هزار شکایت و دسته‌ی انتخاباتی امنیت و عدالت به رهبری رحمت الله نبیل ۱۵ شکایت در کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی ثبت نموده‌اند. براساس آمارهای منتشرشده از سوی مسوولین کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی، تیم ثبات و همگرایی بیشترین ثبت شکایت را از آن خود نموده‌اند. براساس این آمار، مجموع شکایت‌های ثبت‌شده در دفتر مرکزی کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی ۱۶ هزار و ۵۰۰ شکایت بوده که در موارد مختلف به ثبت رسیده است. یوسف رشید، رئیس بنیاد انتخابات آزاد و عادلانه‌ی افغانستان (فیفا) تراکم شکایت‌ها را تهدید جدی علیه کمیسیون‌های انتخاباتی خوانده و تأکید می‌کند، که تراکم شکایت‌ها باعث ضیاع وقت و مصروف‌ساختن کمیسیون شکایات انتخاباتی به جنجال‌های داخلی می‌گردد.

در همین حال اسدالله سعادت، معاون دوم تیم ثبات و همگرایی ابراز امیدواری می‌کند، که با بررسی همه‌جانبه‌ی شکایت‌ها بن‌بست انتخاباتی حل خواهد شد. او هم‌چنین تأکید می‌کند، که این دسته‌ی انتخاباتی از رفتن انتخابات به‌دور دوم هراس ندارد، بلکه خواستار شفافیت در پروسه‌ی انتخابات و اعلان نتایج آن

«عبدالخالق؛ اشک بزرگتر از چشم تاریخ»

نویسنده: ب. آزاد - برگردان: سیاستگ

«سال دوم جمهوریت محمد داوود (۱۹۷۴) بود. به شعبه‌ی رییس تفتیش وزارت داخله تلفون کردم و از محترم عبدالله بیرک خواستم یا به دفتر کارم بیاید یا بیرون در جایی دیدار کنیم؛ زیرا پرسشی داشتم و برای نوشتن آن موضوع در کتابم بخش خاصی را مدنظر گرفته بودم.

او فرزند بیرک خان خُدران است و پدرش از سران بزرگ قوم که در سال استقلال در جبهات تل و وانه دلیری فوق العاده نشان داده بود. به کابل هم آمد و از سوی امان‌الله خان به گرمی پذیرایی شد. شاه در پارک وزارت خارجه با همه‌ی بلندپایگان دولت عکس یادگاری گرفت. بیرک خان خُدران نیز در آن تصویر دیده می‌شود.

عبدالله خان بیرک در جوانی از نزدیک‌ترین نگاهبانان اعلیحضرت محمد نادر خان بود. شنیده بودم که یک گلوله‌ی تفنگچه‌ی عبدالخالق به بازوی (چپ) او هم خورده است. هنگام دیدار، آن رویداد را تأیید کرد. داغ گلوله را نیز نشانم داد و گفت وقتی ناگهان فیرهایی بر اعلیحضرت از سوی متعلمی صورت گرفت، او هم در ارگ بود. شلیک گلوله‌ها جنرالان ایستاده در آن جا و سایر کارمندان دولتی را ترساند، چنانی که وقتی شاه به زمین می‌افتاد، از جنرال‌ها و مأمورین یک تن هم نمانده بود. همه گریختند. حتا جنرال شاه محمود خان برادر سکه‌ی نادر خان پیشتر از دیگران از میدان ناپدید شد. من لاش نادر خان را در آغوش گرفتم.

آن روز - مانند هر سال - شاگردان زیاد از مکاتب مختلف خواسته شده بودند. اعلیحضرت به معلمین ممتاز جایزه می‌داد. هراس بدی بر شاگردان چیره شده بود. کس نمی‌دانست، که چه رخ داد و اینان کجا می‌دویدند. هر سو جیغ و واویلائی گریه بلند بود.

عبدالخالق ستم‌گرانه‌ترین شکنجه‌ها را دید و در زندان ارگ شاهی هر شب و هر روز برای شکنجه برده می‌شد. وقتی از رفتن بازماند، او را در زنبیل می‌بردند و می‌پرسیدند: «بگو! دیگر که با تو بود؟ بگو! چه کسی به تو گفته بود اعلیحضرت را بکش؟» پاسخ یک پاسخ بود: «خودم زدم. کسی با من نبود. خودم تصمیم گرفته بودم».

زمانی که همه‌ی شان را برای دار زدن به میدان زندان دهمزنگ آوردند، پدر و مامای عبدالخالق را در پیش چشمش اعدام کردند. نوبت که به خودش رسید، یک کارمند بلندرتبه نزدیک شد، چاقویی از جیب برآورد و گفت: «ماشه‌ی تفنگچه را با کدام انگشت سوی خود کشیدی؟»

آنگاه انگشت دوم دست راست عبدالخالق را - با ذوق مرضی - با چاقو آهسته‌آهسته اره‌کنان برید. عبدالخالق آه کشید. چاقوس بلندرتبه‌ی دیگر وارد مسابقه‌ی تملق شد و گفت: «نزدیکم بیا تا چشم نشان گیرنده‌ات را بیرون بکشم». او چشم راستش را با چاقو درآورد و شگفت این که شکیبایی ایستادگی پولادین و نیرومندی برتر از آن دوباره در عبدالخالق آشکار شد و از گلویش اندک‌ترین آواز برنخاست. سومین مأمور دولت که می‌خواست صداقت غلامی خود را به خانواده‌ی شاهی نمایش دهد، خیز برداشت، بینی عبدالخالق را برید و او را در دم برچه‌های صفا ایستاده‌ی سپاهیان بی‌رحم انداخت. بر بنیاد یادداشت‌های یکی از تماشاگران، عبدالخالق به‌زودی در زیر رگبار برچه‌ها کلوله‌ی سرخ گوشت گردید. آواهای نازک باریک - مانند پرنده - از دهانش به گوش رسید و سپس خاموش شد.

از عبدالله خان بیرک پرسیدم: «مرده‌ی عبدالخالق را چه کردید؟» و نگاهش کردم: سیمایش سرشار رنگ خون گشت. لب فروبست و بار بار بر پیشانی خود دست کشید. ناآرام به چشم می‌خورد. چنان می‌نمود، که یا همان رویداد در یادهاش تازه شده باشد و یا این که نمی‌خواهد بیش ازین در برابر پرسشی - از گناه مسکوت انجام داده - با خود در محاسبه باشد؛ زیرا در کشتن و شکنجه کردن عبدالخالق همین رییس نیز دست داشت.

با ناراحتی گفت: سوی غرب زندان دهمزنگ و آن ساحه، خندق بزرگ آب ایستاده بود. نی‌ها آن جا می‌رویدند. پیکر عبدالخالق را پشت نیزار در آب انداختند.

در پایان گفت‌وشنودن، عبدالله خان به خانه‌ی خود رفت. فردای آن روز آگاهی یافتم که در اثر سکنه‌ی قلبی جان سپرد. به جنازه‌اش رفتم. در آرام‌گاهی به نام «شهدای صالحین» به خاک سپرده شد. تابستان بود.»

منبع: افغانستان ته د تاریخ په هنداره کې یوه کتنه (نگاهی به افغانستان در آیین‌های تاریخ)، برگ‌های ۷۲۰ تا ۷۲۴/ کابل جنوری ۲۰۰۴

از پروسه‌ی صلح چه می‌خواهیم و با استقرار آن به چه باید برسیم؟

محمدنسیم نظری

روند صلح زمانی نتیجه‌ی قابل قبول برای مردم افغانستان خواهد داشت، که طالبان دست از خشونت‌های سازمان‌یافته کشیده و به مردم و نیروهای امنیتی کشور احترام بگذارند. مسوولان حکومت وحدت ملی هم‌چنین تأکید می‌کنند، که هر توافقی باید در چارچوب ارزش‌های ملی و به‌رهبری حکومت افغانستان امضا و نهایی شود.

می‌کنند، که رهبری حکومت وحدت ملی در تلاش است تا هیأت همه‌شمول برای پیشبرد گفت‌وگوها با طالبان را تنظیم و تشکیل نماید. این منابع هرچند از فهرست اشتراک‌کنندگان در نشست بین‌افغانی جزئیات نمی‌دهند؛ اما تأکید می‌کنند که حکومت وحدت ملی مصمم است تا با تمام توان از فرصت پیش آمده استفاده نموده و سطح خشونت‌ها را در کشور کاهش دهد. با این حال اما شماری از احزاب سیاسی و نمایندگان جامعه‌ی مدنی، حکومت را متهم به تک روی در تنظیم فهرست اشتراک‌کنندگان نشست بین‌افغانی نموده و تأکید می‌کنند، که رهبری حکومت نه تنها آماده‌ی گفت‌وگو با طالبان نیست، بلکه در تلاش از میان‌بردن فرصت پیش آمده برای صلح افغانستان نیز می‌باشد. محمد کریم خلیلی، رهبر حزب وحدت اسلامی افغانستان در یک نشست سیاسی در کابل تأکید کرد، که برخی حلقه‌ات در تلاش است تا با انحصار فهرست اشتراک‌کنندگان، مشخصات افراد دل‌خواه‌شان را تهیه نموده و گفت‌وگوها را به نفع‌شان مدیریت نمایند اما احزاب سیاسی و شخصیت‌های ملی کشور فرصت استفاده‌جویی این حلقه‌ات را نمی‌دهند. او تأکید کرد که احزاب سیاسی

گفت‌وگوهای صلح در حالی میان نمایندگان امریکا و گروه طالبان انجام می‌شود، که سطح خشونت‌ها هم‌چنان رو به افزایش است. کشتار غیرنظامیان و حمله به مراکز عمومی، بارزترین وجه خشونت‌های سازمان‌یافته توسط گروه طالبان در افغانستان می‌باشد. گفت‌وگوهای صلح به رهبری امریکا از سال گذشته آغاز شده و اکنون به مرحله‌ی حساسی رسیده است. این گفت‌وگوها بنا بر آن چه مقام‌های امریکای می‌گویند، به‌منظور کاهش خشونت‌ها و پایان جنگ طولانی افغانستان می‌باشد. منابعی از میان نمایندگان گروه طالبان تأکید می‌کنند، که رهبری این گروه روی موارد اساسی با امریکا به توافق رسیده و به‌زودی توافقی نام‌هی صلح میان طرفین امضا خواهد شد.

هفته‌ی قبل، هیأتی به رهبری ملا شهاب‌الدین دلاور، به‌منظور هماهنگی و توحید دیدگاه‌های گروه طالبان در کویته‌ی پاکستان سفر نمود. در این سفر بنا بر گزارش‌های منتشرشده، رهبری گروه طالبان تصمیم گرفته تا آتش‌بس موقت را به‌منظور امضای توافقی نام‌هی صلح بپذیرند. این هیأت روز جمعه (۶ جدی) دوباره به قطر برگشت. براساس اطلاعات منابع مطبوعاتی، رهبران گروه طالبان در کویته‌ی پاکستان روی چگونگی مدیریت آتش‌بس و اعلان آن تصمیم‌شان را گرفته و به نمایندگان مذاکره‌کننده‌ی این گروه اطمینان دادند.

با این حال، سید اکبر آغا، نظامی پیشین طالبان در کابل می‌پذیرد، که طالبان روی آتش‌بس موقت با امریکا به توافق رسیده است. اما تأکید می‌کند که زمان و نحوه‌ی چگونگی این آتش‌بس از سوی ملا هبیت‌الله، رهبر این گروه اعلان و همگانی خواهد شد. هم‌چنین او تأکید می‌کند، که در مورد آتش‌بس دو دیدگاه کلی میان رهبری گروه طالبان و شماری از نظامیان این گروه در صفوف جنگ افغانستان وجود داشت. دیدگاه اول، طرفدار اعلان آتش‌بس قبل از امضای توافقی نام‌هی آنها با نیروهای خارجی در افغانستان بود و دیدگاه دوم، روی آتش‌بس عمومی با تمامی طرف‌ها به شمول دولت افغانستان پا فشاری داشت. به گفته‌ی این مقام پیشین طالبان، رهبری این گروه روی دیدگاه دوم به توافق رسیده است.

از سوی هم، منابع نزدیک به حکومت افغانستان تأیید

امیدوار است تا یک فهرست جامع برای پیشبرد گفت‌وگوهای صلح تشکیل گردد.

در همین حال اما برخی دیگر از جریان‌ها و شخصیت‌های سیاسی تأکید می‌کنند که اگر انتخابات به دور دوم رود، حکومت آینده براساس انتخابات نه بلکه براساس توافق صلح به میان خواهد آمد. محمد محقق، رهبر حزب وحدت اسلامی مردم افغانستان و از اعضای تیم ثبات و همگرایی به رهبری عبدالله عبدالله، در مصاحبه‌ی اختصاصی‌اش با شبکه‌ی تلویزیونی آریانا نیوز تأکید کرد، که امریکا و طالبان در یک قدمی توافق صلح قرار داشته و گمانه‌زنی‌ها مبنی بر ایجاد حکومت موقت نیز وجود دارد. به گفته‌ی آقای محقق، انتخابات با بن‌بست حل‌ناشدنی روبه‌رو گردیده و حلقه‌ی خاصی در تلاش مهندسی انتخابات ریاست‌جمهوری ششم میزان می‌باشد. او تأکید کرد که در صورت رفتن انتخابات ریاست‌جمهوری به‌دور دوم، احتمال تشکیل حکومت بر خواسته از توافق سیاسی بیشتر محتمل است.

این در حالی است، که تادمچی یامام‌تو، نماینده‌ی سرمنشی سازمان ملل متحد در افغانستان، در صفحه‌ی توئیترش خواستار توقف کشتار غیرنظامیان در کشور گردید. او تصریح کرد، که در شرایط کنونی لازم است تا مردم افغانستان با توافق همدیگر به راه حل مسالمت‌آمیز فکر کرده و سطح خشونت‌ها کاهش یابد. با این همه، اما تیم دولت‌ساز به رهبری اشرف غنی، پس از اعلان نتیجه‌ی ابتدایی انتخابات ریاست‌جمهوری، اعلان نتیجه‌ی ابتدایی را گامی به سوی نهادینه‌سازی روند دموکراسی در کشور خوانده و از آن حمایت نمود. به نظر می‌رسد روند صلح افغانستان به مرحله‌ی حساس و ارزش‌مندی نزدیک شده است. برای رسیدن به توافق نهایی لازم است، موارد زیر به‌صورت جدی مورد تأمل رهبران سیاسی و طرف‌های مذاکره‌کننده واقع گردد.

۱- صلح نه تنها آرزوی مردم افغانستان است، بلکه غایت اصلی نظام مردم‌سالار نیز می‌باشد. ارزش‌های مدنی و دموکراتیک در قالب گفت‌وگوهای مسالمت‌آمیز از طریق محو خشونت‌های سازمان‌یافته امکان‌پذیر است. افغانستان در طول سالیان گذشته قربانی جرایم سازمان‌یافته‌ی تروریستی و حلقه‌ات استخباراتی مختلف بوده و نظام نوپای دموکراسی به معنی واقعی کلمه روح و جان نگرفته است. دموکراسی افغانستان در شرایط کنونی بیشتر از هر زمان دیگر نیازمند برخورد مسالمت‌آمیز اقوام در سطوح داخلی و بین‌المللی و نیز کاهش خشونت‌ها و جرایم سازمان‌یافته‌ی تروریستی می‌باشد.

۲- صلح باید تأمین‌کننده‌ی منافع عمومی و ارزش‌های نوین دموکراتیک در کشور باشد. پروسه‌ی صلح زمانی نتیجه‌بخش و قابل قبول برای تمامی طرف‌ها و ظرفیت‌های سیاسی در داخل و خارج از کشور است، که تمامی طرف‌ها در مورد آن به توافق دست یافته و چشم‌انداز آن با دیدگاه واحد دنبال گردد. صلح با عجله می‌تواند زیر ساخت‌های دموکراتیک و بنیادهای برخاسته از ارزش‌های مدرن را نابود سازد.

۳- در روند صلح باید از ارزش‌ها و دست‌آوردهای گذشته‌ی مردم افغانستان حفظ و حمایت شود. ارزش‌های چون قانون اساسی، حقوق شهروند، حقوق زنان، حقوق بشر و...، مفاهیم و اصطلاحاتی اند که مردم افغانستان برای حفاظت و نهادینه‌شدن آن قربانی‌های فراوان پرداخت نموده‌اند.

۴- مذاکرات میان افغانستانی‌ها، در کنار دیگر موارد برای ثبات پروسه‌ی صلح و سرعت به نتیجه‌رسیدن آن مهم و اساسی می‌باشد. گفت‌وگوهای صلح زمانی می‌تواند، قناعت تمام طرف‌های دخیل در جنگ افغانستان را حاصل نماید، که در آن همه‌ی ظرفیت‌ها با دیدگاه واحد برای توافق سیاسی تلاش نمایند.

تحلیل

آیا شماری از نامزدان انتخابات ریاست‌جمهوری برای یک «ماموریت» کاندیدا شده بودند؟

احمدظاهر قادری

در روزهای اخیر حدس و گمان‌ها در مورد هم‌سویی شماری از نامزدان انتخابات ریاست‌جمهوری با تیم انتخاباتی «دولت ساز» به رهبری محمد اشرف غنی به واقعیت تبدیل شده و به انجام‌رساندن یک «ماموریت» برای یک نامزد مشخص را نشان می‌دهد. این نامزدان انتخابات ریاست‌جمهوری که در اوایل نیز گمان می‌رفت، درصدی خیلی کم از آرای مردم را بدست آورند، در کنار تلاش برای پراکندگی آرا، وظیفه‌ی بسیار مهمی را انجام دادند که آن‌را می‌توان هم‌سویی، جهت انتخاب افراد مورد علاقه برای عضویت در کمیسیون‌های انتخاباتی براساس قانون جدید انتخابات نام برد و این‌را می‌توان بزرگ‌ترین فریب رییس‌جمهورغنی برای رقیب جدی‌اش عبدالله عبدالله محسوب کرد.

در حالی که کمیشنران پیشین کمیسیون‌های انتخاباتی سال گذشته، انتخابات پارلمانی کشور را به بدترین شکل ممکن به پایان رساندند و برای مدیریت انتخابات ریاست‌جمهوری امسال قابل اطمینان نبودند، پس از انتخابات پارلمانی جنجالی، قانون انتخابات تعدیل شد که بیش از ۲۰ ماده‌ی آن تغییر کرده بود و سپس از سوی ریاست‌جمهوری توشیح شد.

براساس قانون جدید، مهم‌ترین تعدیلات نحوه‌ی انتخاب اعضای کمیسیون است. در ماده‌ی سیزدهم این قانون درباره‌ی نحوه‌ی انتخاب اعضای کمیسیون‌ها آمده، که هر حزب سیاسی ثبت شده در وزارت عدلیه یک نامزد و هم‌چنین نهادهای جامعه‌ی مدنی مرتبط به انتخابات فهرست پانزده تن اشخاص واجد شرایط را معرفی کنند، که حداقل پنج تن آنان زن باشند. احزاب سیاسی ۶۹ نفر و نهادهای جامعه‌ی مدنی ۱۵ نفر از اعضای خود را به‌عنوان نامزد برای عضویت در کمیسیون‌های انتخاباتی افغانستان معرفی کردند. روند گزینش اعضای کمیسیون‌های انتخاباتی به تاریخ ۱۰حوت در ارگ ریاست‌جمهوری برگزار شد و ۱۷ نامزد انتخابات ریاست‌جمهوری افغانستان از جمله محمد اشرف غنی، رییس‌جمهوری و عبدالله عبدالله، رییس‌اجرائی کشور به ۸۱ تن از نامزدان عضویت در کمیسیون‌های انتخاباتی رأی دادند. در این نشست سید نورالله جلیلی یکی از نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری افغانستان حضور نداشت.

سید عصمت‌الله مل، مولانا محمد عبدالله، محمد قاسم الیاسی، اورنگ‌زیب، مسافر قوقندی، حوا علم نورستانی، حبیب‌الرحمان ننگ، محمد یونس طغرا، چمن‌شاه اعمادی، محمد ذاکر ذکی، محمد حنیف دانتشار، گیتی، زهره بیان شینواری، سید قطب‌الدین رویدار، نجیب‌الله کامه‌وال و مولوی دین محمد عظیمی، ۱۶ نفری بودند که بیشترین آرای نامزدان انتخابات ریاست‌جمهوری را به دست آوردند. ازاین میان، رییس‌جمهورغنی هفت تن آن‌ها را به‌عنوان اعضای کمیسیون مستقل انتخابات، پنج تن‌شان را به‌عنوان اعضای کمیسیون رسیدگی به شکایات انتخاباتی و دو تن دیگر را به‌عنوان روسای دبیرخانه‌های هردو کمیسیون انتخاب کردند. اعضای جدید کمیسیون‌های انتخاباتی، روند برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری و اعلام نتیجه‌ی ابتدایی را مدیریت کرده‌اند. در میان اعضای کمیسیون‌های انتخاباتی یک همسویی کامل وجود دارد به جز مولانا محمد عبدالله. او در جریان پروسه‌ی انتخابات بارها مخالف فیصله‌های دیگر اعضای کمیسیون و به‌ویژه ریاست کمیسیون انتخابات بوده است و بارها نقض قوانین و کارشویه‌ها از سوی اعضای کمیسیون را منتشر کرده است.

شماری از نامزدان انتخابات ریاست‌جمهوری که در گزینش اعضای جدید کمیسیون‌های انتخاباتی با محمد اشرف غنی و عبدالله عبدالله سهم برابر و نقش برابری داشتند، اما قبل از برگزاری انتخابات و پس از برگزاری انتخابات به نفع دسته‌ی انتخاباتی آقای غنی کنار رفتند. قبل از برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری ششم میزان، نورالحق علومی، رییس تیم «مردم‌سالاری و حاکمیت قانون»، ابراهیم الکوزی، رییس تیم «تعهد و عمل»، زلمی رسول، رییس تیم انتخاباتی «اعتدال و برابری» و شیدا محمد ابدالی، رییس تیم «مشارکت و تغییر» از جمله نامزدانی اند که به نفع دسته‌ی انتخاباتی «دولت‌ساز» کناره‌گیری کردند. پس از برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری نیز فرامرز تمنا و عنایت‌الله حفیظ، دو نامزد ریاست‌جمهوری که کم‌ترین آرا را به‌دست آورده بودند، با دسته‌ی انتخاباتی دوست‌ساز یکجا شدند. هم‌چنان برخی از معاونان دسته‌های انتخاباتی دیگر نیز به تیم دولت‌ساز پیوسته‌اند.

احتمال این‌که بزرگ‌ترین مأموریت شماری از نامزدان انتخابات ریاست‌جمهوری برای کاندیدا شدن در این دور انتخابات، داشتن حق انتخاب در گزینش افراد دل‌خواه برای عضویت در کمیسیون‌های انتخاباتی بوده باشد، خیلی بالاست و این می‌تواند بزرگ‌ترین فریبی باشد، که عبدالله عبدالله از سوی رقیب‌اش محمد اشرف غنی خورده است.

شاید خیلی‌ها تصور می‌کردند، که این بار اعضای کمیسیون‌های انتخاباتی در یک رأی‌گیری شفاف و بی‌طرفانه از سوی نامزدان انتخابات ریاست‌جمهوری مشخص شده‌اند. اما در ادامه‌ی کناره‌گیری برخی از نامزدان به نفع یک کاندید قبل از برگزاری انتخابات و پس از برگزاری انتخابات، گمانه‌ها را در باره هم‌سویی این نامزدان با یک تیم مشخص انتخاباتی به یقین مبدل ساخت.

صلح؛ آرزوی محال مردم افغانستان

اسحق علی احساس

است. هرگاه انتخابات نتیجه بدهد، برخلاف سال جاری که حکومت و قشر سیاسی تنها نظاره‌گر اوضاع بودند و جریان مذاکرات صلح میان امریکا و طالبان را از دور نظاره می‌کردند، حکومت جدید دست به کار خواهد شد و جریان معادله را تا اندازه‌ای تغییر خواهد داد.

مولفه‌ی اثرگذار دیگر بر گفت‌وگوهای صلح افغانستان، انتخابات ریاست‌جمهوری امریکا است. به عبارت دقیق‌تر یک‌سره‌کردن جنگ افغانستان آن هم به گونه‌ای که افکار عمومی در امریکا از آن خشوند باشد و مفهوم شکست برای امریکا را نداشته باشد، در انتخابات ریاست‌جمهوری امریکا برای رأی‌دهندگان این کشور مهم خواهد بود. به هر میزانی که زمان انتخابات نزدیک شود، زمینه برای ادامه‌ی سالم گفت‌وگوهای صلح محدودتر خواهد شد، مگر این‌که در آینده‌ی نزدیک این پروسه به نتیجه برسد و تا جریان کارزارهای انتخابات به درازا نکشد.

در کنار این دو مولفه، احتمال فعال‌شدن هر چه بیشتر استخبارات منطقه و جهان در میان بخش‌های از گروه طالبان و برهم‌زدن یک پارچگی این گروه، متغیر سوم است، که بر جریان گفت‌وگوهای صلح اثرگذار واقع خواهد شد. هرگاه کار به این جا بکشد، تلاش‌های آشتی‌جویانه عملن متلاشی خواهد شد و تجربه‌ی تلاش‌های آشتی‌جویانه‌ی جمهوری دموکراتیک افغانستان با مجاهدین پس از نزدیک به چهل سال بار دیگر برای حکومت و قدرت بزرگ جهانی دیگر تکرار خواهد شد.

روی هم رفته، با وصف تلاش‌های بسیار در جریان سال ۲۰۱۹، پروسه‌ی صلح کشور به نتیجه مشخص نرسید. این سال در حالی آخرین ساعت‌هایش سپری می‌شود، که در روی کاغذ هیچ دست‌آوری برای تأمین صلح در این سرزمین ثبت نشده است. حکومت در جریان این سال از جریان مذاکرات دور نگهداشته شد و قشر سیاسی نیز گفت‌وگوها را با حدس و گمان و با بی‌برنامگی دنبال کردند. در سطح منطقه‌ای و جهانی همسویی نسبی نسبت به جریان مذاکرات شکل گرفت اما این همسویی در این اواخر در حال متلاشی شدن است. بنابراین در هر صورت‌اش هم امریکا و هم افغانستانی‌ها یک‌سال طلایی برای به نتیجه‌رساندن صلح آن هم با استفاده از مدل صلح کشورهای دیگر جهان را از دست دادند و بدون هیچ دست‌آوردی ۲۰۱۹ را به پایان می‌رسانند.

در بُعد داخلی، برخلاف روزهای نخست سال ۲۰۱۹ که مردم افغانستان با خوشبینی و امیدواری بسیار به جریان گفت‌وگوها میان امریکایی‌ها و طالبان می‌دیدند، اکنون با بی‌میلی و کم‌رغبتی و حتا با بی‌باوری این پروسه را دنبال می‌کنند و به نوعی از تأمین صلح پایدار و تمدید نظام جمهوری به‌شکل و شیوه‌ی کنونی و حفظ ارزش‌های حقوق بشری و آزادی‌های مدنی به سبک و سیاق امروزی در صورت امضای موافقت‌نامه میان امریکا و گروه طالبان ناامید هستند .

جانب امریکا در حال فروپاشیدن است. به نظر می‌رسد این فروپاشی در ادامه‌ی راه و در جریان سال جدید برای ادامه‌ی گفت‌وگوها و پروسه‌ی صلح افغانستان دردسرساز خواهد شد.

در بُعد داخلی، برخلاف روزهای نخست سال ۲۰۱۹ که مردم افغانستان با خوشبینی و امیدواری بسیار به جریان گفت‌وگوها میان امریکایی‌ها و طالبان می‌دیدند، اکنون با بی‌میلی و کم‌رغبتی و حتا با بی‌باوری این پروسه را دنبال می‌کنند و به نوعی از تأمین صلح پایدار و تمدید نظام جمهوری به‌شکل و شیوه‌ی کنونی و حفظ ارزش‌های حقوق بشری و آزادی‌های مدنی به سبک و سیاق امروزی در صورت امضای موافقت‌نامه میان امریکا و گروه طالبان ناامید هستند و برخلاف گذشته با شک و تردید پروسه‌ی صلح را دنبال می‌کنند.

معنی این حرف این است، که جریان گفت‌وگوهای صلح در جریان سال جدید میلادی، وضعیت کاملن متفاوت نسبت به سال ۲۰۱۹ خواهد داشت. در سال جدید، متغیرهای بسیاری بر پروسه‌ی صلح اثر گذار خواهد بود، که هرکدام به نوبه‌ی خود بر جریان مذاکرات تأثیرات منفی خواهد گذاشت. نتیجه نهایی انتخابات ریاست‌جمهوری افغانستان و احتمال تشکیل‌شدن دولت آینده از درون این انتخابات و حفظ سلامت سیاسی این پروسه یکی از این متغیرها

سال ۲۰۱۹ میلادی در حالی به پایان می‌رسد، که در جریان آن افغانستانی‌ها به‌پیش‌رفت قابل ملاحظه‌ای در پروسه‌ی صلح دست نیافتند. گزارش‌ها از جریان مذاکرات نمایندگان امریکا و گروه طالبان هنوز هم ضد و نقیض اند و برداشت مردم از جزئیات و کلیات این گفت‌وگوها نیز براساس حدس و گمان استوار است. تنها در یک‌هفته‌ی اخیر، رسانه‌ها چند گزارش متفاوت در پیوند به اعلام و یا عدم اعلام آتش‌بس از سوی طالبان پخش کردند. در جزئیات یکی از این گزارش‌ها آمده بود، که رهبری طالبان با اعلام یک‌آتش‌بس مشروط و ده‌روزه موافقت کرده است، که در جریان گام‌های بعدی مذاکرات صلح اعلام خواهد شد. اما در گزارش دیگر هرگونه تصمیم مبنی بر اعلام آتش‌بس از سوی گروه طالبان قبل از امضای موافقت‌نامه‌ی صلح رد شده بود. معنی این دو وضعیت متفاوت این است، که در جزئیات طرف‌های مذاکره‌کننده به‌ویژه طالبان بر سر اصول و خطوط مورد نظر در جریان و ادامه‌ی گفت‌وگوهای صلح با همدیگر به توافق نرسیده و بسیاری از حدس و گمان‌ها در زمینه پیشرفت‌های اساسی در گفت‌وگوهای صلح خوشبینانه است تا واقعیت ملموس.

از جانی هم، سال ۲۰۱۹ برای دونالد ترامپ، رییس‌جمهور امریکا و دم و دستگاه حکومت او، سال صلح افغانستان بود. تلاش‌های بی‌وقفه‌ی دستگاه دیپلماسی امریکا و شخص ترامپ در زمینه به‌نتیجه رساندن گفت‌وگوها با طالبان در جریان سال ۲۰۱۹ خود گویای این واقعیت است، که امریکایی‌ها عزم‌شان را جزم کرده بودند تا از هر طریق ممکن تا ختم ۲۰۱۹ برای یک‌سره‌کردن جنگ افغانستان راهی پیدا کنند. هرچند در جریان این سال، باری مذاکرات صلح از سوی ترامپ به حالت تعلیق در آمد اما پس از توقف دوونیم ماهه این گفت‌وگوها از سر گرفته شد.

اکنون که در پایان ۲۰۱۹ قرار داریم، می‌توان جمع‌بندی کرد، که تلاش امریکایی‌ها برای تأمین صلح در افغانستان در جریان این سال با وصف پیشرفت‌ها در زمینه‌های مختلف، در کلیت اما ناموفق بوده است. به این دلیل که اجماع منطقی و بین‌المللی که انتظار می‌رفت در پیوند به جنگ و صلح افغانستان و موضع امریکایی‌ها مبنی بر حل این جنگ از راه گفت‌وگو در حال شکل‌گیری است، اکنون به‌دلیل تک‌روی‌های